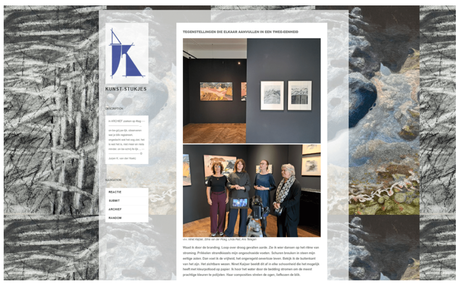

TEGENSTELLINGEN DIE ELKAAR AANVULLEN IN EEN TWEE-EENHEID

april 24, 2025

De volledige beschouwing met beeld van Jurjen van der Hoek is te lezen op zijn weblog Jurjenkvanderhoek.tumblr.com.

Hier de tekst.

Waad ik door de branding. Loop over droog gevallen aarde. Zie ik wier dansen op het ritme van stroming. Prikkelen strandkiezels mijn ongeschoeide voeten. Schuren breuken in steen mijn eeltige zolen. Dan voel ik de vrijheid, het ongeregeld oeverloze leven. Bekijk ik de buitenkant van het zijn. Het zichtbare wezen. Ninet Kaijser beeldt dit af in elke schoonheid die het mogelijk heeft met kleurpotlood op papier. Ik hoor het water door de bedding stromen om de meest prachtige kleuren te polijsten. Haar composities strelen de ogen, liefkozen de blik.

Datgene wat ik zie en ervaar langs kustlijnen en over rotsformaties vertaald Kaijser letterlijk in haar tekeningen, op het eerste gezicht. Dat is haar uitgangspunt, de basis van het werk is de zichtbare werkelijkheid. Al beeldend ontstaan er echter elementen en dimensies die zij nader gaat onderzoeken in nieuwe tekeningen. Kaijser, en ik al kijkend met haar, ontdekt diepere lagen in het vlakke zien. In de tekeningen verwerkt zij de tijd die de werkelijkheid laat verglijden. Ik merk stroming in stilstand op, beweging in rust. Door lijnen, vlakken en kleuren dynamisch over de drager te laten gaan krijgt het werk een filmische gewaarwording en ontstaan tijdloze landschappen.

Na lang en aandachtig kijken zie ik golven spatten op stenen, wuiven grassen mij toe. Er dartelt zelfs een vlinder voorbij, een vis steekt verwonderd de gladde neus uit het water. Kaijser tekent echter geen levend wezen in haar werk, er is slechts water, aarde en stenen. Door de beweging zie ik luchtspiegelingen, voeg ik al starend elementen toe die niet zichtbaar zijn maar door mijn fantasie worden toegevoegd. De tekeningen zijn opgebouwd met minuscuul kleine en korte lijnen. Zo is verfijnd de natuurlijke stofuitdrukking vastgelegd.

Dat wat ik zie en beleef zet Ninet Kaijser letterlijk in een vrije vertaling op papier, op het tweede gezicht. Wat op papier komt te staan bestaat niet, lijkt er altijd geweest te zijn maar is een nieuwe werkelijkheid. Het is de fantasie van de tekenaar die intuïtief een mogelijke omgeving vastlegt. Het had zo kunnen zijn. En natuurlijk is het zo, want de natuur manifesteert zich in de meest ondenkbare vormen, presenteert de waarheid in de echtheid van zichzelf. Tijdens het tekenen begeeft Kaijser zich in het landschap en ervaart de realiteit, maar het is een echtheid die niet waar lijkt te zijn. In het kijken zie ik een omgeving die een reële beleving geeft. Het is er, dus het zal er zijn. In gedachten dring ik door de onnatuurlijk natuurlijk lijkende lagen heen om mijn eigen voorstellingsvermogen aan te boren.

Ik beschouw deze bedachte droomwereld bij Galerie Getekend, waar het werk van Ninet Kaijser wordt gepresenteerd in combinatie met de tekeningen van Ans Tellegen. De beweging van Ninet Kaijser bevriest daar in de verstilling van Ans Tellegen. Waar Kaijser de tijd neemt zet Tellegen deze vast. De werken lijken tegenstrijdig. De kleurige schijnbare echtheid tegenover het kleurloze beeld achter de realiteit. Maar toch geven de kunstenaars in tekeningen elkaar de hand en is de tentoonstelling een eenheid, een harmonieuze samenstelling. Ofwel het ene vult het andere aan, de werkelijkheid en de achterkant van de waarheid maken de werken tot een echte beleving.

Ans Tellegen laat namelijk zien wat ik niet ervaar wanneer lopend door het veld, hink-stap-springend langs de oever zigzaggend over een smalle rivier. Of juist verzandend aan het strand, de blote voeten openhalend aan scherpe schelpen. Mijn bloed kleurt aan de tinten van Kaijser. Maar Tellegen toont in haar zwarte lijnen en vlakken, waar iedere kleur uit verdwenen lijkt, de essentie van de zee en het strand, de kern van het gesteente langs de beek, het wezen van de aarde. En die ervaring is abstract, valt nauwelijks te omschrijven. Daarom verbeeldt Ans Tellegen dat aspect voor mij, voor ons.

Het is de basis van de schoonheid, die op zichzelf een esthetisch beeld geeft. Schaduwen glijden langs formaties en maken vormen in de ruimte. De wijdte van beleving en fantasie. De speling van lijn en vlak die samen een landschappelijke ervaring deelt. Tellegen toont niet de zichtbare werkelijkheid, maar het beeld achter deze waarheid. Niet de uiterlijke waarneming schetst zij, maar de voelbare voorstelling krijgt een beeldende omschrijving. Haar lijnen en vlakken zijn als het ware mijn mentale observatie. Het plaatje dat ik in gedachten voor ogen krijg terwijl ik de werkelijkheid beschouw.

Zo is de beleving van met name de natuur bij Galerie Getekend compleet, constateerde ik al hierboven. Onderga ik de werkelijkheid en doorleef daarbij de essentie achter die waarheid. Niet enkel is het een zichtbare sensatie, maar tevens een voelbare gewaarwording. Aan beide zintuigelijke elementen is voorstelling gegeven, zodat het afgeronde beeld van de tentoonstelling een absolute gewaarwording geeft.

Tentoonstelling werken van Ninet Kaijser en Ans Tellegen bij Galerie Getekend, Stationsstraat 6 in Heerenveen. Te zien van 30 maart tot en met 18 mei 2025.

DEEL DIT BERICHT

Terug naar Nieuws

Copyright 2024 - Galerie Getekend I privacyverklaring